

Ulusal Özgün Eğitim Araştırmaları Dergisi

Araştırma Makalesi

ISSN: 3023-4778

Yayınlanma Tarihi: 10/01/2024

Aile Desteğinin Öğrencilerin İngilizce Akademik Ders Başarısına Etkisi

 Sariye LOĞOĞLU ^a, Hatice ÖNCÜL DÖNMEZ ^b

^a *Aile ve Tüketici Hizmetleri Öğretmeni, Kadirli Borsa İstanbul Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, sariyeloglu@hotmail.com, Osmaniye, TÜRKİYE*

^b *İngilizce Öğretmeni, Osman Gazi Anadolu Lisesi, haticeonculdönmez@gmail.com, Osmaniye, TÜRKİYE*

Atıf: Loğoğlu, S. & Öncül Dönmez, H. (2023). Aile desteğinin öğrencilerin ingilizce akademik ders başarısına etkisi. *Ulusal Özgün Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 140-150.

Özet

Yaşam şartlarında meydana gelen değişimler, insanları ana dillerinin ötesinde çeşitli lisansları keşfetmeye yönlendirmiştir. Bu süreç, yabancı dil eğitiminin ve öğretiminin, birçok ülke ile Türkiye'de de eğitim sisteminin temel amaçlarından biri haline gelmesine sebep olmuştur. Eğitim kurumlarında bir ders olan yabancı dil, öğrencilerin yabancı dil bilgisini kazanmaları ve bu dili en yüksek seviyede kullanabilmeleri hedeflenmektedir. Ne var ki, yapılan araştırmalar öğrencilerin yabancı dil öğreniminde beklenen başarıyı gösteremediklerini ortaya koymuştur. Başarısızlığa sıklıkla zihinsel faktörlerin sebep olduğu varsayılmış, ancak bu faktörlerin tek başına başarısızlığı açıklamada yetersiz kaldığı gözlemlenmiştir. Bu nedenle, sosyal ve kültürel yapılar ile ebeveynlerin öğrenciye desteğinin dikkate alınması gerekliliği ön plana çıkmaktadır. Araştırma kapsamında, İngilizce öğretiminde önemli bir yer tutan sosyo-kültürel faktörlerin incelenmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Yabancı dil eğitimi, İngilizce öğretimi, aile desteği ve başarı*

Abstract

Changes in living conditions have led people to discover various languages beyond their native languages. This process has caused foreign language education and teaching to become one of the main objectives of the education system in many countries and in Turkey. Foreign language, which is a course in educational institutions, aims to enable students to acquire foreign language knowledge and use this language at the highest level. However, research has shown that students cannot achieve the expected success in learning a foreign language. It has often been assumed that mental factors cause failure, but it has been observed that these factors alone are insufficient to explain failure. For this reason, the need to take into account social and cultural structures and parents' support to the student comes to the fore. Within the scope of the research, it is aimed to examine the socio-cultural factors that have an important place in teaching English.

Keywords: *Foreign language education, English teaching, family support, and success*

GİRİŞ

Modern yaşamın her geçen gün değişimi ve gelişimi, bireyleri ana dillerinin sınırlarını aşarak çeşitli dilleri öğrenmeye yönlendirmiştir. Bu dinamik durum, yabancı dil eğitiminin hem ülkemizde hem de birçok ülkede eğitim sistemlerinin temel amaçlarından biri olarak kabul edilmesini sağlamıştır (Demir & Karakus, 2022). Eğitim kurumlarındaki bu yenilik, bireylerin yabancı dil bilgisini edinmeleri ve bu yeteneklerini en üst seviyede kullanmalarını hedeflemektedir. Ancak, mevcut araştırmalar, yabancı dil öğrenim sürecindeki öğrenci başarısının beklenen düzeylerin altında kaldığını ortaya koymaktadır. Zihinsel engeller sıklıkla başarısızlığın ana nedeni olarak gösterilse de bu tek başına yetersiz kalmakta ve dolayısıyla sosyal ve kültürel faktörlerin de bu bağlamda değerlendirilmesini zaruri kılmaktadır. Bu çalışma, İngilizce öğretimini etkileyen ebeveyn desteği faktörünü tanımlama amacı gütmektedir (Kil & Şahin, 2019).

Özellikle yirminci yüzyılın son çeyreğinde, ekonomi, bilim ve teknoloji alanında dünya çapında yaşanan derin ve hızlı evrimler, bilgi alanında önemli bir sıçrama yaratmıştır. Bu dönemde ortaya çıkan bilgi, insanlık tarihinin öncesinde biriken bilginin toplamına eşdeğerdir. Bu dönüşüm, çağımızı "bilgi ve iletişim çağı" olarak tanımlanmasına yol açmıştır (Çakır vd., 2015). Bu gelişmeler ışığında, dünya genelinde birçok devlet ekonomik, sosyal, politik ve teknolojik alanlarda iş birliğine ve dayanışmaya yönelmiş, bu entegrasyon süreci küreselleşme olarak adlandırılan bir olguya dönüşmüştür. Bu entegrasyon ve kazanımların paylaşımının temelinde, bireyler arası anlaşma yatmaktadır ve bu etkileşimin aracı ise dildir. Dünya üzerindeki sayısız dil varlığına rağmen, artan uluslararası ilişkiler, ulusları yalnızca kendi anadilleri ile iletişim kurma noktasında yetersiz bırakmakta; dolayısıyla, global bir düzeyde ifade yeteneği kazanabilmek adına, diğer ulusların dillerini öğrenme ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır (Çakır vd., 2015).

Her dönemde, toplumlar varlıklarını sürdürebilmek ve daha sağlam bir yapı inşa edebilmek adına bireylerini sosyal, ekonomik ve teknolojik gelişmelere uygun olarak eğitme gayreti içerisinde olmuşlardır. Bu evrimsel süreçte, toplumsal düzenlemelerde de yeniliklere gidilmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Stratejik öneme sahip ülkemizde ve yine benzer konumda olan ülkelerde, uluslararası ilişkileri derinleştirmek, siyasi, ekonomik, kültürel ve tarihsel mirası paylaşabilmek adına yabancı dil eğitimine öncelik vermek zorunluluk haline gelmiştir (Kil & Şahin, 2019). Bu çerçevede, eğitim sisteminde temel değişiklikler yapılarak yabancı dil öğretimi müfredatlara entegre edilmiştir. Çağdaşlaşma ihtiyacı doğrultusunda geliştirilen yabancı dil öğretim programlarının etkinliği, öğretim sürecindeki sosyal ve kurumsal dinamikler ile öğretmen, öğrenci, yöntem, amaç ve materyaller gibi unsurların etkileşimi sayesinde mümkün olmaktadır (Akkaş Baysal & Ocak, 2020). Yabancı dil öğrenim sürecinde hem içsel hem de dışsal faktörler etkili olmaktadır; öğrencilerin kişisel özellikleri içsel faktörleri, öğrenme ortamındaki sosyal ve kültürel şartlar ise dışsal faktörleri temsil etmektedir. Dışsal koşulların, öğrenenlerin başarı seviyeleri üzerinde belirgin etkiler yarattığı gözlemlenmiştir. Yabancı dil eğitiminin, diğer derslerden farklı olarak, öğrencilerin dillere yönelik tutumları, kültürel önyargılar gibi sosyo-kültürel faktörlerden etkilendiği kabul edilmektedir (Çakır vd., 2015). Bu faktörler, öğrencilerin akademik başarıları ile zihinsel yetenekleri arasındaki farklılıkları açıklamada kritik rol üstlenmektedir. Ayrıca, dil öğreniminde sosyal faktörlerin önemine dikkat çeken araştırmalar, dilin kültürel, ailesel ve bireysel özelliklerin etkisi altında şekillenen bir sosyal yapı içinde öğrenildiğini vurgulamıştır. Yabancı dil öğretimindeki başarının, yalnızca bireysel zihinsel kapasitelere atfedilmesinin ötesine geçerek, dil öğrenimi sürecini etkileyen sosyal ve kültürel unsurların da dikkate alınması gerekliliği de öne çıkmaktadır. Başarıyı artırmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesinde, bu faktörlerin önemli bir rol oynaması ve çözüm önerilerinin bu geniş perspektifte şekillendirilmesi esastır (Akkaş Baysal & Ocak, 2020).

Yabancı Dil ve Eğitim

Günümüzün kritik ihtiyaçlarından biri olarak kabul edilen yabancı dil, çeşitli perspektiflerden tanımlanmıştır. Bu tanımlamalara göre, yabancı dil, bir ülke ya da toplumda resmi dilin dışında kalan dillerin tümünü ifade etmektedir. Yabancı dil, bir bireyin çevresindeki iletişim araçları arasında resmîyette yer almayan ve özel bir eğitim süreci sonucunda, dilin anadili olarak kabul edilenlerle veya öğrenenlerle iletişim kurma kapasitesine ulaştıran bir dil olarak tanımlanmaktadır (Kahraman & Gundogdu, 2021).

Anadil, bireyin başlangıçta ailesinden ve yakın çevresinden öğrendiği, bilinçaltına işleyen ve toplumsal bağların temelini oluşturan dildir. Anadil ile yabancı dil arasındaki temel fark, anadilin bilinçsiz süreçlerle öğrenilmesine karşın, yabancı dilin daha çok bilinçli süreçlerle edinilmesidir (Kahraman & Gundogdu, 2021). Dil edinimi ve öğrenme arasındaki

bu ayrım, çocukların herhangi bir dilbilgisi kuralı öğretilmeden dillerini ustalıkla kullanmaya başladıkları gerçeğinden kaynaklanmaktadır. Anadil ve yabancı dil öğrenimi arasındaki bu farklılık, hemen hemen herkesin anadilini iyi öğrenirken, yabancı dili aynı seviyede öğrenememe durumunun öğrenme süreçlerindeki farklılıklarla ilişkilendirilebileceğini göstermektedir (Lin vd., 2014).

Yabancı dil öğrenimi, sadece dilsel yapıların öğrenilmesinden ibaret değildir; aynı zamanda farklı bir medeniyetin, kültürün ve düşünce yapısının öğrenilmesini ve öğretilmesini de kapsamaktadır. Bu sebeple, yabancı dil eğitimi, çeşitlilik arz eden yaklaşımları zorunlu kılmaktadır. Her dil, kendi mantığı ve ses sistemi ile bir kültürün ve medeniyetin yansıması olarak, bu farklı yapıyı öğrenip benimsemek, farklı bir çaba ve perspektif gerektirmektedir (Barzoki vd., 2015).

Yabancı dil eğitimi, bireylere ana dili haricinde bir dilde iletişim kurma yetisi sağlama faaliyetlerinin bütünüdür. Bu süreci detaylandırarak olursak, yabancı dil eğitiminin amacı, öğrencileri farklı kültürlerle olan ilgiyle yabancı dil öğrenmeye yönlendirmek, bu ilgiyi artırmak, farklı kültürlerle karşı bir merak uyandırmak, konuşma cesareti ve özgürlüğü kazandırmak, öğrenilen dili okul sonrasında bireysel olarak geliştirebilme motivasyonu ve yeteneğini teşvik etmektir (Bell & Elledge, 2008). Aynı zamanda yabancı dil aracılığıyla kelime dağarcığını genişletme, genel kültürünü artırma ve düşünce ile anlayış çerçevesini genişletme fırsatı sunarak öğrencilere bu konuda rehberlik yapmaktır. Diğer bir perspektiften, yabancı dil öğrenimi ve öğretimi, bireyin yaşam boyu edindiği deneyimlerin anlamsal boyutlarını korurken, ifade biçimlerini, öğrenme hedefi olan dilin normlarına uygun şekilde yeniden yapılandırmasını içeren bir öğrenme ve öğretme süreci olarak tanımlanabilmektedir (Diab, 2006).

Rasyonel olarak yabancı dil eğitimi, bir dilin kelime haznesi, temel dilbilgisi yapıları, seslerin doğru telaffuzu gibi öğelerin öğrencilere aktarılması olarak açıklanmaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin ana hedefi, bu bilgileri öğrencilere aktarmak olmuştur. Ancak, yabancı dil eğitimi, dilbilgisi bilgisini ötesinde, dilin kullanımı için gerekli olan okuma, yazma, konuşma ve dinleme gibi temel becerilerin edinimini de içermektedir (Bell & Elledge, 2008).

Yabancı dil eğitiminin başarılı olabilmesi için, bu alana özgü ilkelerin ve amaçların etkili bir şekilde tanımlanması ve uygulanması gerekmektedir. Bu durum, öğrencilerin sadece dilbilgisi ve kelime bilgisini değil, aynı zamanda dilin pratik kullanımını da kapsayan bir öğrenme deneyimi edinmelerini sağlamaktadır (Ellis, 1997).

Günümüzde, yabancı dil denildiğinde akıllara hemen "İngilizce" gelmektedir. Bu dili, global çapta nasıl bu denli yaygın ve etkin bir konuma ulaştığını kavramak için, onun evrim sürecinin detaylı bir şekilde incelenmesi önem arz etmektedir. Türkiye başta olmak üzere dünya genelinde birçok ülkede, İngilizce, baskın bir yabancı dil olarak kendini göstermektedir. İngilizcenin uluslararası arenada bu kadar geniş çapta öğrenilip öğretilmesinin arkasında yatan temel sebep, küreselleşme denilebilir. Hem yurt içinde hem de yurt dışında yapılan araştırmalara bakıldığında, İngilizcenin "küresel dil" olarak tanımlanmasının altında yatan nedenler ve etkileri açıkça ortaya çıkmaktadır (Ellis, 1997).

Aile Desteği

Öğrencilerin yaşamlarını şekillendiren ve sürekli etkileşim içinde buldukları aileler, yabancı dil eğitimi başarısında kritik bir öneme sahiptir. Yabancı dil öğrenim sürecinin temelinde ailenin ve bireyin kişilik yapısının yattığı da değerlendirilmektedir. Aile, bireyin ilk sosyal çevresini oluşturmakta ve çocuğun sağlam bir benlik algısı kazanması, özgürleşmesi, fiziksel ve zihinsel gelişimi üzerinde belirleyici bir rol üstlenmektedir (Altınar, 2018).

Çocuklar genellikle beş yaşına kadar ailelerinin eğitim ve bakımı altında bulunurlar. Altı ve yedi yaşlarından itibaren ise eğitim sorumluluğu okullarla paylaşılmaya başlanır. Aile ortamı, çocuğun karakter gelişiminde önemli bir etken olup, çocuğun topluma adaptasyonunu ve sosyo-kültürel kimliğinin oluşumunu destekler (Karahana, 2007). Kimi düşünürler, aileyi bireyin sosyo-kültürel kimliğinin şekillendiği, adeta ikinci bir doğum yaşadığı yer olarak tanımlarlar. Ailedeki birey sayısı, ailenin sosyo-ekonomik ve kültürel durumu, anne-baba tarafından aile içi rollerin ne kadar önemsendiği, çocuklara gösterilen ilgi ve sevginin cinsiyet ayrımı gözetmeksizin dağılımı, çocukların kişilik gelişiminde belirgin bir etkiye sahiptir (Bektas & Baykara, 2021).

Gümüşeli'nin yaptığı araştırmaya göre, veli okul işbirliğinin temel hedefi, kendi yararına olacak şekilde kapsamlı ve sınıflı bir biçimde genişletilip geliştirilmeye çalışılıyor. Ancak bu tek başına yeterli değil, çünkü bu gelişmenin büyük bir bölümü bölümle gerçekleşiyor. Aynı araştırmada, sonradan edinilen bilgilerin veriyle desteklenmediği takdirde çabucak unutulacağı, ev ve okulda değer verilen değerler, beceriler ve kaydolma davranışını öğretme yönteminde farklılık olduğu zaman çocuğun bu ortamda öğrenip güçleneceği de ifade ediliyor. Bu gibi nedenlerle, düzeni ve başarıyı yükseltmek için aile desteği gerektiği vurgulanıyor.

Öğrenci başarısında belirleyici bir etken olarak, çocuğun ailesel çevresi öne çıkmaktadır. Sağlıklı ve dengeli bir aile ortamı, sıradan yeteneklere sahip bir çocuğun bile okulda olağanüstü başarılar kazanmasına olanak tanıyabilmektedir. İyi bir aile düzeni, çocukların eğitimine ve sosyal gelişimine katkıda bulunacak ideal bir ortam sunmaktadır. Aile içindeki ilişkilerin uyumlu ve dengeli olması, çocuk için mükemmel bir öğrenme alanı oluşmasını sağlar (Bektas & Baykara, 2021).

Ailelerin çocuk yetiştirme yöntemleri, farklı aile yapılarına bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Bu çeşitlilik, öğrencilerin yetiştirilme süreçlerinde farklılıklar oluşmasına yol açabilmektedir ve dolayısıyla yabancı dil öğrenimi gibi eğitimsel süreçlerde öğrencilerin karşılaşabileceği, aile tipine özgü kişilik ve hafıza temelli öğrenme zorluklarının değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır (Dornyei, 1994).

Aile yapıları yaşam alanlarına göre üç farklı kategori altında incelenebilir: kırsal, gecekondu ve kentsel aileler (Altınar, 2018; Bektas & Baykara, 2021; Kurnaz & Özbay, 2020).

Kırsal Aileler: Kırsal bölgelerde yaşayan aileler genellikle geniş aile yapısına sahip olmakla birlikte, zaman içinde çekirdek aile yapısına geçiş eğiliminde oldukları değerlendirilmektedir. Bu aileler, esas olarak tarım ve hayvancılıkla uğraşır ve eğitim seviyeleri genellikle ilköğretim düzeyindedir. Sosyal dayanışma ve geleneklere olan bağlılıkları yüksek olup, bu sebeple değişime karşı direnç gösterme eğilimindedirler. Ancak iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, geleneksel yapıları ve sosyal ilişkileri üzerinde değişikliklere yol açmış, bu durum da eğitime olan ilgilerinin artmasına neden olmuştur.

Gecekondu Aileleri: Kırsal yaşamdan kent yaşamına geçiş sürecini temsil eden gecekondu kültürü, kent ve köyün özelliklerini bir arada barındırarak benzersiz bir yapı oluşturur. Buna göre, kırsal alanlardaki zorluklar ve sanayileşmenin etkisiyle kırsaldan kente yoğun göçler meydana gelmiş, bu durum kentlerde yeni yaşam alanları ve kültürel yapıların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu aileler genelde geniş aile yapısını koruyarak, sanayi ve hizmet sektörlerinde çalışarak hayatlarını sürdürmektedirler. Gecekondu bölgelerinde yaşayan ailelerin eğitim seviyesi ve eğitime erişim imkanları, kırsal ailelere kıyasla daha iyi durumda olmasına rağmen, kentsel ailelerin gerisindedir. Aile bütçesine katkı sağlama bakımından bu ailelerin çocukları, kırsal aile çocuklarına göre daha yüksek bir katılım göstermektedir. Eğitim

hizmetlerine olan talep ve erişim, gecekondü bölgelerindeki yeni nesillerin sosyal statüsünde önemli iyileşmelere yol açmıştır.

Kent Aileleri: Kent aileleri tipik olarak anne, baba ve çocukların oluşturduğu çekirdek aile yapısına sahiptir. Bu ailelerin geçim kaynakları, sanayi ve hizmet sektörlerindeki çeşitli pozisyonlar ve mesleki roller aracılığıyla sağlanır. Kent ortamında yaşayan ailelerde, çocukların aile bütçesine katkı sağlama oranı son derece düşüktür. Kent ailelerinin eğitime erişimdeki istekliliği ve eğitim seviyeleri, diğer aile yapılarına kıyasla daha yüksek olma eğilimindedir. Eğitim, toplumsal uyum ve statü kazanımında kritik bir araç olarak görülmektedir.

Gelişen ve değişen zamanla birlikte, kırsal alanda yaşayan ailelerin sayısı azalırken, gecekondü bölgelerindeki aile sayısı artmaktadır. Bu durum, kentsel aile yapılarının sürekli evrim geçirdiği ve değiştiği bir ortamın oluşmasını sağlamaktadır (Ocak vd., 2010).

Aile yapısına bağlı olarak yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumlar çeşitlilik göstermektedir. Kırsal özellikler taşıyan ailelerin çocukları ile eğitilmiş, kentsel ve modern niteliklere sahip ailelerin çocuklarının yabancı dil öğrenme eğilimleri arasında belirgin farklar bulunmaktadır. Kent ve gecekondü ailelerinin eğitime genel olarak olumlu bir yaklaşıma sahip oldukları ve çocuklarının büyümesiyle birlikte eğitime olan ilgilerinin artış gösterdiği görülmektedir. Ailelerin sosyal statüsü, yaşadıkları çevre, ekonomik ve kültürel koşullar gibi faktörler, çocukların eğitim süreçlerine katılımını ve yabancı dil öğrenimindeki başarılarını önemli ölçüde etkilemektedir (Haspolat & Yalçın, 2022).

Ailelerin sosyo-ekonomik durumları, öğrencilerin yabancı dil öğrenmedeki akademik başarılarını etkileyen kritik faktörler arasında yer almaktadır. Bireylerin ekonomik koşulları, bugünü değerlendirme ve geleceğe dair tahminlerde bulunma açısından kilit bir rol oynamaktadır. Ailenin gelir seviyesi, ebeveynlerin eğitim ve meslek durumları, yaşadıkları evin konumu ve evde yaşayan kişi sayısı gibi değişkenler, sosyo-ekonomik durumu belirleyen unsurlardır (Haspolat & Yalçın, 2022). Sosyo-ekonomik durum açısından yabancı dil öğrenimindeki başarı incelendiğinde, daha alt sosyal katmanlardan gelen öğrencilerin, orta ve üst sosyal katmanlardan gelen öğrencilere kıyasla daha az başarılı olduğu görülmektedir. Bu başarı farkının altında yatan nedenler çeşitlendirilebilir:

Orta ve üst sosyal sınıflara mensup aileler, eğitimi, yaşam için hazırlık olarak görmekte ve bu sebeple bu sınıflardaki ebeveynler, çocuklarının okul aktiviteleri ve başarılarına yakından ilgi göstermekte, başarıları takdir etmekte ve ödüllendirmektedirler. Öte yandan, alt sosyal sınıflardan gelen ebeveynler, eğitimi genellikle kendilerine yabancı bir alan olarak değerlendirmekte ve çocuklarının eğitimini yalnızca bir yasal zorunluluk olarak görmektedirler (Haspolat & Yalçın, 2022; Kahraman & Gundogdu, 2021).

Sosyo-ekonomik değişkenlerin incelenmesi, özellikle ailenin mali durumunun, öğrencilerin yabancı dil öğrenimindeki başarıları üzerindeki etkisini göstermektedir. Ailenin finansal kaynaklarının, çocuğun eğitimsel ve genel yaşam başarıları üzerinde belirgin bir etkiye sahip olduğu mevcut literatürde vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, mali imkanları geniş ailelerin çocuklarının, yabancı dil öğreniminde daha yüksek bir başarı seviyesine ulaşabilecekleri öngörülebilmektedir (Haspolat & Yalçın, 2022). Ailenin geliri, eğitime yönelik doğrudan (okul ücretleri, ders materyalleri ve ulaşım giderleri gibi) ve dolaylı (kaliteli yaşam alanlarına erişim, nitelikli eğitim kurumlarına giriş imkânı gibi) katkılarda bulunarak, öğrencinin eğitim sürecini etkilemektedir. Ayrıca, ailelerin eğitim geçmişi, çocukların yabancı dildeki başarı düzeylerini tespit etmede önemli bir değişken olarak kabul edilmektedir. Yapılan araştırmalarda, yüksek öğrenim düzeyine sahip ebeveynlerin çocuklarının, eğitimde daha fazla başarı gösterdiği, buna karşılık eğitim seviyesi düşük ebeveynlerin çocuklarının daha az başarı elde ettiği belirlenmiştir. Eğitim ve kültür seviyesi düşük ailelerin, eğitimle

ilgili düşük beklenti ve ilgiye sahip olmaları, çocuğun eğitimine yeterli destek sağlamada eksikliklere yol açabilir. Bu eksiklikler, ailelerin okul ile etkili bir iletişim kurma yetilerini sınırlandırabilir ve sonuç olarak çocuğun eğitim sürecine etkin katılımını engelleyebilir (Haspolat & Yalçın, 2022).

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma, öğrencilerin İngilizce akademik ders başarısına aile desteğinin etkisini incelemeye odaklanmıştır. Araştırma, YÖK Tez Merkezi, Academia ve Google Scholar gibi çeşitli elektronik veri tabanlarından faydalanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, Türkçe ve İngilizce dilinde yayımlanmış literatür incelenmiştir. Araştırma sürecinde "aile desteği", "akademik başarı", "İngilizce ders başarısı", "eğitimde aile katılımı" gibi anahtar kelimeler ve bu kelimelerin birleşimleri kullanılarak literatür taraması yapılmıştır. Bu kapsamda, aile desteğinin öğrencilerin İngilizce dersindeki akademik performansları üzerindeki etkileri, müdahale yöntemleri ve bu yöntemlerin başarıya olan katkıları detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Bu çalışma, öğrencilerin İngilizce akademik ders başarısına aile desteğinin etkilerini ele alan çalışmaların metodolojisinden esinlenerek yapılandırılmıştır. Araştırma, Türkçe ve İngilizce dilinde yayımlanmış makaleler, YÖK Tez Merkezi'nde kayıtlı yüksek lisans ve lisans tezleri ile uluslararası akademik dergilerdeki makaleler arasından seçilmiş örneklem üzerinden gerçekleştirilmiştir. Seçim kriterleri, İngilizce ders başarısı ve aile desteğinin etkisi üzerine odaklanan, akademik ve hakemli dergilerde yayımlanmış çalışmalar olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aşaması, çeşitli elektronik veri tabanları kullanılarak yürütülmüştür. Bu süreçte başvuru alan temel kaynaklar Academia, YÖK Tez Merkezi ve Google Scholar olmuştur.

Verilerin Analizi

Bu araştırma, öğrencilerin İngilizce akademik ders başarısına aile desteğinin etkisini literatürde yer alan araştırmalar ışığında incelemeyi hedeflemektedir. Araştırmanın amacı, aile desteğinin öğrencilerin İngilizce dil öğrenimindeki başarıları üzerindeki potansiyel etkilerini ve bu etkinin gelişim üzerindeki uzun vadeli sonuçlarını araştırmaktır. İlk olarak, öğrencilerin İngilizce dersindeki başarı düzeylerine aile desteğinin etkisini değerlendirmek üzere kapsamlı bir literatür taraması gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmanın Birinci Problemine İlişkin Bulgular

Bu çalışma, öğrencilerin İngilizce akademik ders başarısına aile desteğinin etkilerini keşfetmeyi amaçlayan araştırmaların metodolojik çerçevesinden yararlanılmıştır. Çalışma,

ebeveynlerin İngilizce ders başarısı üzerindeki potansiyel etkilerini, eşlik eden faktörleri ve bu faktörlerin öğrencilerin akademik performansı üzerindeki etkilerini anlamayı amaçlamaktadır.

Yabancı dil eğitiminin başarısında, öğrencilerin karşılaştıkları çeşitli zorluklar bulunmaktadır. Bu zorlukların üstesinden gelinmesi, öğrencilerin dil öğrenim sürecinde daha etkili ve verimli bir şekilde ilerlemelerini sağlayabilir. Özellikle çevresel faktörler, öğrenci başarısını önemli ölçüde etkileyebilmekte ve bu faktörler arasında aile, en kritik bir rolü oynamaktadır (Acat & Demiral, 2002). Literatürde yer alan araştırmalar, ailenin, öğrencinin yabancı dil öğrenimindeki başarısına doğrudan etki eden en önemli çevresel faktör olduğunu göstermektedir. Ailenin, dil öğreniminin önemine dair tutumu ve sağladığı destek, çocuğun dil öğrenme sürecine olan ilgisini ve motivasyonunu önemli ölçüde etkileyebilmektedir. Çocuğun sosyal çevresinin İngilizce dil eğitimine verdiği önem, dil öğrenim sürecindeki başarıyı etkileyen önemli bir faktördür (Türkoğlu, 2004). Bu çerçevede, dil eğitiminin önemine inanç eksikliği, çocukların ve gençlerin bilgisayar oyunlarına ve televizyona aşırı maruz kalması, yanı sıra yanlış arkadaş seçimleri, öğrencilerin dikkatini dağıtabilir ve öğrenme süreçlerini olumsuz yönde etkileyebilir. Ve yine bu sosyal çevrenin olumsuz etkileri ebeveynlerin ilgi ve alakası ile ancak tolere edilebilir.

Ebeveyn eğitim programları ve bilgilendirme süreçlerine katılım, ebeveynlerin çocuklarının İngilizce gibi akademik derslerde başarıya ulaşmalarını destekleme kapasitesini artırmaktadır. Bu nedenle, erken yaşlardaki eğitim müdahalelerinin, yönlendirmelerinin önemi, çocukların akademik ve dil gelişiminde uzun vadeli olumlu sonuçlar yaratma potansiyeline sahip olması nedeniyle önem arz etmektedir (Koçak & Göçer, 2020).

Araştırmanın İkinci Problemine İlişkin Bulgular

Bu araştırma, "Aile Desteğinin Öğrencilerin İngilizce Akademik Başarısında midahalesi" konusuna yönelik stratejilerin belirlenmesi ile ilgili çalışmalardan yararlanarak ele almaktadır. Çalışma, öğrencilerin İngilizce dersindeki başarısına aile desteğinin katkısını, çeşitli eğitim, aile ve kurum tabanlı müdahaleler üzerinden incelemektedir (Kahraman & Gundogdu, 2021). İngilizce eğitime yönelik programların, öğrencilerin empati yeteneklerini ve sosyal becerilerini artırma odaklı yeniden yapılandırılması, dil öğreniminde başarıyı teşvik eder. Bu yaklaşım, öğrencilerin İngilizceyi daha etkili kullanmalarını sağlayacağı değerlendirilebilir. Ebeveynlerin, çocuklarının İngilizce öğrenimi konusunda nasıl pozitif bir rol oynayabilecekleri hakkında bilgilendirildikleri programlar, öğrencilerin dil öğrenme sürecindeki motivasyonunu ve başarısını artırabilir (Haspolat & Yalçın, 2022).

İngilizce dil becerilerinin geliştirilmesi, küresel bir toplumda başarının anahtarlarından biri olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda, eğitim sistemlerinin dil öğretimine yaklaşımı, öğrencilerin bu becerileri edinme kapasitesini önemli ölçüde etkileyebilmektedir. Önerilen stratejiler arasında, sınav sistemlerinin, ders materyallerinin iyileştirilmesi, öğrencilere yönelik İngilizce içeriklerin sağlanması ve aile içerisinde günlük hayatta İngilizce ile etkileşimin artırılması yer almaktadır. Ailelerin eğitim sürecine dahil edilmesi oldukça kritik bir öneme sahiptir (Acat & Demiral, 2002).

Eğitim alanında ailelerin öğrencilere sağladıkları destek ve motivasyon çok önemlidir. Yapılan araştırmalar, ailenin rolünün öğrenci başarısı üzerindeki etkisini açıkça ortaya koymaktadır. Aileler tarafından sağlanan yeterli destek ve motivasyon, öğrencilerin akademik performansları üzerinde belirgin bir etkiye sahiptir (Türkoğlu, 2004). Aileler tarafından pozitif yönlü desteklenen öğrenciler, akademik ortamlarda kendilerini daha hazır ve başarılı olmaktadır. Bu, özgüvenlerinin artmasına ve derslere olan ilgilerinin güçlenmesine etki etmektedir (Türkoğlu, 2004).

Bun alanda yapılan çalışmalar sonucunda elde edilen veriler sonucunda, öğrencilerin dil öğrenim süreçlerine yönelik çevresel faktörlerin olumlu bir şekilde yapılandırılmasının, söz konusu öğrencilerin yabancı dil ediniminde belirgin bir iyileşmeye katkıda bulunabileceğini ortaya koymaktadır (Öner, 2008). Dil öğrenimi sürecine negatif etki eden faktörlerin; özellikle ailelerin ilgisizliği veya bilgi eksikliği gibi sosyo-kültürel dinamiklerin, aynı zamanda teknolojik evrim ve yeniliklerin pozitif yönde dönüştürülmesi mümkün olabilmektedir. Bu dönüşüm, öğrencilerin yabancı dil ile etkileşimini artırarak, dil öğrenme süreçlerine olumlu bir katkı sağlayabilmektedir (Sevinç, 2006). İngilizce öğretmenlerine yönelik çatışma çözme, sınıf yönetimi ve dahil edici öğrenme stratejileri üzerine odaklanan profesyonel gelişim programları, öğrencilerin dil öğrenimindeki başarısını destekleyecektir. Yine akranlar arası destekleyici ilişkilerin teşvik edilmesi, öğrencilerin İngilizce öğrenirken karşılaştıkları zorlukları aşmalarına yardımcı olur ve öğrenme motivasyonunu artırıcı rol üstlenebilir. Okulun fiziksel ve sosyal ortamında yapılan iyileştirmeler ile açık ve tutarlı İngilizce öğrenimi destekleyici politikalar, öğrencilerin dil öğrenme süreçlerine odaklanmalarını kolaylaştırabilir (Haspolat & Yalçın, 2022).

Araştırmanın bulguları, İngilizce akademik başarıya ulaşmada aile desteğinin önemini ve bu destek için gerekli olan çok yönlü yaklaşımları ortaya koymaktadır. Aile, eğitimci ve okul üçgeninde entegre edilen stratejiler, öğrencilerin İngilizce öğrenimindeki başarıyı önemli ölçüde artırabilir. Bu nedenle, öğrencilerin İngilizce derslerindeki başarısını artırmak için kapsamlı ve çok katmanlı bir yaklaşım gerekmektedir (Haspolat & Yalçın, 2022; Kahraman & Gundogdu, 2021).

SONUÇ

Yabancı dil eğitimi, ülkemizde uzun süredir çözüm bekleyen ve neredeyse kronik bir hal almış eğitimsel zorluklar arasında önemli bir yer tutmaktadır. Öğretmenlerin öğrencilere bakış perspektifleri büyük önem arz etmektedir. Yabancı dil öğretiminde, öğretmenler tarafından dile getirilen, öğrenci başarısını hem olumlu hem de olumsuz yönde etkileyebilecek faktörlere ilişkin görüş ve tavsiyeler, öğretmen ve öğrenci dinamikleri, dersin işleniş biçimi, çevresel faktörler ve eğitim sistemi gibi çeşitli boyutları kapsamaktadır. Öğrencilerin İngilizce dersinde elde ettikleri akademik başarı, aile bireylerinin yetiştirme, büyüme ve yaşama yerlerinin şehir merkezi, ilçe merkezi veya kırsal alanlar gibi farklı coğrafi konumlarına göre değişiklik göstermektedir. Şehir merkezinde doğmuş ebeveynlere sahip öğrencilerin, ilçe merkezi veya kırsal alanlarda doğmuş ebeveynlere sahip öğrencilere kıyasla İngilizce derslerinde daha yüksek akademik başarı sergiledikleri belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin İngilizce ders başarısı, ebeveynlerin eğitim seviyesi ile de ilişkilendirilmektedir. Ebeveynlerin eğitim seviyesi ne kadar yüksekse, çocuklarının İngilizce dersindeki akademik başarısı da o oranda artış göstermektedir. Yükseköğrenim düzeyinden mezun olan ebeveynlere sahip çocukların, diğer çocuklara göre İngilizce dersinde daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin İngilizce dersindeki akademik performansları, annelerinin meslekleriyle önemli bir ilişki göstermektedir. Memur mesleğine sahip annelerin çocuklarının akademik başarısının, diğer meslek gruplarına ait annelere sahip çocuklara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde, öğrencilerin İngilizce dersi akademik başarıları, babalarının mesleklerine bağlı olarak da değişiklik göstermektedir. Sağlık, mühendislik veya hukuk gibi alanlarda çalışan babalara sahip öğrencilerin, diğer meslek gruplarındaki babalara sahip öğrencilere kıyasla daha yüksek akademik başarıya ulaştıkları gözlemlenmiştir.

Sonuç olarak, veliler, okul konusunda çocuklarıyla küçük yaşta daha çok ilgilenirken, yaş ilerledikçe ve sınıf arttıkça bu azalmaktadır. Aile katılımının ilköğretim 2. sınıfta, diğer sınıflardan daha fazla olduğu görülmektedir. Bunda çocuğun okula adaptasyonu ve çocuğun

gelişimi hakkında daha çok bilgi alma çabasının etkisi olduğu düşünülmektedir. Katılım seviyesinin giderek azalmasının ardında yatan sebepler arasında velilerin çocuklarının eğitiminin sorumluluğunu zaman içinde öğretmene bırakmasının olduğu düşünülmektedir. İlkokul öğrencilerinin sınıfları arttıkça İngilizce dersi akademik başarı seviyelerinde de artış olduğu gözlenmiştir. Ancak çıkan sonuçlara göre, aile katılımının sınıf ilerledikçe azalmasının İngilizce dersi akademik başarısına olumsuz bir etkisi görülmemektedir. Bu durum, ilkokul öğrencilerinin yabancı dil öğrenmede yetenekli olması, İngilizce dersine iyi çalışması, bu ders için motivasyonlarının yüksek olması gibi İngilizce dersi akademik başarısını etkileyen başka değişkenler olabileceği anlamına gelebilir. Öğrencilerin İngilizce dersi akademik başarısı, ailelerinin İngilizce dersine olan katkılarının sıklığı ile belirgin bir ilişki göstermekte ayrıca ailelerin İngilizce ders çalışmalarına destek olma sıklığının artmasıyla öğrencilerin bu derste akademik performanslarının iyileştiğini ortaya koymaktadır.

Kaynakça

- Acat, M.B. ve Demiral, S. (2002). Türkiye'de yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynakları ve sorunları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 8(3), 312-329.
- Akkaş Baysal, e., & Ocak, g. (2020). Yabancı dil öğrenme stratejileri öğretim programı bir ihtiyaç mı? *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 10(1). <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.619748>
- Altınar, C. (2018). Preparatory school students' english language learning motivation: A sample from Turkey. *Universal Journal of Educational Research*, 6(8). <https://doi.org/10.13189/ujer.2018.060814>
- Barzoki, M. H., Kontula, O., Mokhtariaraghi, H., Mahboubishariatpanahi, N., Depper, A., Howe, P. D., Perpiñá PhD, C., Roncero PhD, M., Natenshon, A. H., Kehler PHD, M., Atkinson PHD, M., Chrisler, J. C., Digiammarino, A., Flynn, M. A., Park, S. S. S., Morin, D. T., Stana, A., Rafique, R., Hunt, N., ... Valadez Martinez, L. J. (2015). Book Reviews. *Journal of Child and Family Studies*, 45(2).
- Bektas, N. H., & Baykara, T. (2021). Attitudes of turkish and foreign students towards english language, and their english speaking anxiety at turkish international schools in Saudi Arabia. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 2021(1).
- Bell, D. C., & Elledge, S. R. (2008). Dominance and Peer Tutoring Sessions with English Language Learners. *Learning Assistance Review*, 13.
- Çakır, R., Solak, E., & Tan, S. S. (2015). Artırılmış Gerçeklik Teknolojisi İle İngilizce Kelime Öğretiminin Öğrenci Performansına Etkisi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1).
- Demir, R., & Karakus, M. (2022). Uzaktan eğitim sürecinde ortaokul 5. Sınıf ingilizce dersindeki durumun incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(2). <https://doi.org/10.24315/tred.945561>
- Diab, R. L. (2006). University students' beliefs about learning English and French in Lebanon. *System*, 34(1). <https://doi.org/10.1016/j.system.2005.06.014>
- Dornyei, Z. (1994). Motivation and Motivating in the Foreign Language Classroom. *The Modern Language Journal*, 78(3). <https://doi.org/10.2307/330107>
- Ellis, R. (1997). SLA research and language teaching. *International Journal of Applied Linguistics*, 9(January 1997).

- Haspolat, N. K., & Yalçın, İ. (2022). Yüksek Başarılı Öğrencilerde Ebeveyn Başarı Baskısı Ölçeği Geliştirme Çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, 51(236). <https://doi.org/10.37669/milliegitim.992912>
- Kahraman, K., & Gundogdu, K. (2021). Basamaklı Öğretim Programının İngilizce Dersi Öğrenci Başarısına, Tutumuna, Öz Düzenleme Stratejisine ve Kalıcılığa Etkisi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2). <https://doi.org/10.21666/muefd.842958>
- Karahan, F. (2007). Language attitudes of Turkish students towards the English language and its use in Turkish context. *Journal of Arts and Sciences*, 7.
- Kil, G., & Şahin, H. (2019). 6. Sınıf Yabancı Dil (İngilizce) Dersinde İş Birliği Öğrenme Yönteminin Öğrencilerin Sözcük Dağarcıklarını Geliştirmelerine ve Derse Yönelik Tutumlarına Etkisi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(17). <https://doi.org/10.33692/avrasyad.590601>
- Koçak, D., & Göçer, Ö. (2020). Ortaokul Öğrencilerinin Ev Ödevlerine İlişkin Görüşlerinin ve sEv Ödevlerinin İngilizce Dersi Başarısına Etkisinin Belirlenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1). <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2020.20.52925-566735>
- Kurnaz, Y., & Özbay, A. Ş. (2020). Tracking the pre-service teachers' development of communicative skills and their beliefs towards communicative approach. *Journal of Pedagogical Research*, 4(3). <https://doi.org/10.33902/JPR.2020064129>
- Lin, L.-F., Bao, G., Briggs, J. G., Wang, K.-H. (Isobel), Sundqvist, P., Wikström, P., Okamoto, M., Li, H., Lorenzo-Dus, N., Huang, L.-S. L., Lin, C., Yamamoto, Y., Juffs, A., Friedline, B. E., Wilcox, A., Medina, A., Hirschel, R., Fritz, E., van Zeeland, H., ... Sussex, R. (2014). News and notes. *System*, 41(3).
- Ocak, G., Kuru, N., & Özçalışan, H. (2010). As a classroom language, students' attitudes towards speaking Turkish in English prep classes. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2(2). <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.03.080>
- Öner, G. (2008). Orta öğretim öğrencilerinin yabancı dil öğrenimlerini etkileyen etmenler. Doktora Tezi. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Gaziantep Ocak 2008.
- Sevinç, K. Ü. (2006). İlköğretim okullarında İngilizce öğretiminde karşılaşılan güçlüklerle ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi (Diyarbakır Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.
- Türkoğlu, S. (2004). Dil öğretiminde başarıyı etkileyen etmenler. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:9